

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2013-10-16
Stockholm

Mål nr
P 3369-13

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-03-15 i mål nr P 2854-12,
se bilaga

KLAGANDE

A S A

MOTPART

Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun

Ombud: R K

SAKEN

Ansökan om utdömande av tilläggsavgift

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom vad avser
skyldighet för A S A att betala tilläggsavgift och avslår ansökan om
utdömande av tilläggsavgift såvitt avser henne.

Dok.Id 1094575

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A S A har yrkat att tilläggsavgiften avseende henne ska jämkas. Till stöd för sin talan har hon anfört i huvudsak följande.

Innan tillbyggnaden uppfördes frågade hon sin före detta make P A om de skulle ansöka om bygglov. Hon fick svaret att detta inte behövdes eftersom de bodde utanför stadsplanerat område. Hon litade på detta och först vid husförsäljning i samband med skilsmässan år 2012 uppdagades det att bygglov krävts. Hon har på grund av dålig ekonomi inte råd att betala avgiften.

Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun (nämnden) har medgett jämkning av tilläggsavgiften.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen, som enligt 4 kap. 1 § första stycket lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar har att tillämpa rättegångsbalkens bestämmelser om tvistemål i allmän domstol, har med stöd av 50 kap. 13 § andra stycket rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling sedan parterna först beretts tillfälle att slutföra sin talan.

Den 2 maj 2011 trädde en ny plan- och bygglag (2010:900) i kraft, PBL, samtidigt som den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, upphörde att gälla. Enligt punkten 3 i övergångsbestämmelserna ska, för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet, äldre bestämmelser tillämpas på prövningen i sak. Den nya lagen ska dock tillämpas, om den leder till en lindrigare påföljd.

Om någon utför en åtgärd som kräver bygglov ska en byggnadsavgift tas ut (10 kap. 4 § första stycket, ÄPBL). I sådana fall ska förutom byggnadsavgift även tilläggsavgift tas ut, om åtgärden innebär bl.a. att en tillbyggnad görs eller en byggnad helt eller till viss del tas i anspråk eller inreds för ett väsentligen annat ändamål än det för vilket byggnaden senast har använts eller för vilket bygglov har lämnats (10 kap. 7 § ÄPBL).

Byggnads- och tilläggsavgiften har i PBL ersatts av en byggsanktionsavgift som bl.a. ska tas ut om någon bryter mot en bestämmelse i lagens 8–10 kap. (11 kap. 51 § PBL). Den närmare avgränsningen av de överträdelser som ska leda till byggsanktionsavgift enligt PBL framgår av 9 kap. plan- och byggförordningen (2011:338), PBF.

Mark- och miljööverdomstolen har i flera tidigare avgöranden bedömt att när bygglov söks för en åtgärd vid tillfället för åtgärdens utförande, utgjorde detta hinder mot att ta ut avgift enligt ÄPBL. Detta har grundats på att bestämmelserna om byggsanktionsavgift i PBL inte helt träffade överträdelsen att bygga utan lov, utan tog sikte på överträdelsen att inte *söka* bygglov för en åtgärd (se t.ex. MÖD 2013:4 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 mars 2013 i mål nr P 8537-12). En tillämpning av PBL har vid sådana förhållanden alltså lett till att ingen byggsanktionsavgift kunnat tas ut när en ansökan om lov getts in till nämnden när åtgärden utfördes. I det sistnämnda avgörandet från Mark- och miljööverdomstolen konstaterades även att bestämmelsen i dåvarande 9 kap. 20 § PBF enligt vilken byggsanktionsavgift skulle tas ut av den som påbörjar en åtgärd innan byggnadsnämnden gett startbesked inte heller var tillämplig eftersom ÄPBL gällde vid tidpunkten för överträdelsen och i den fanns inte någon bestämmelse om startbesked.

Efter de ovan nämnda avgörandena från Mark- och miljööverdomstolen har det genomförts ändringar i PBF vilka trätt i kraft den 1 juli 2013 (SFS 2013:308). Ändringarna innebär bl.a. att de tidigare bestämmelserna i PBF om att byggsanktionsavgift kunde tas ut för överträdelserna att ha vidtagit vissa åtgärder utan att ha *sökt* lov (9 kap. 6-18 §§ PBF i dess lydelse före den 1 juli 2013) har utgått och ersatts av bestämmelser innebärande att byggsanktionsavgift nu tas ut för att påbörja en åtgärd som kräver lov m.m. innan byggnadsnämnden har gett startbesked (9 kap. 6-17 §§ PBF i nu aktuell lydelse). Någon bestämmelse som motsvarande de äldre bestämmelserna om byggsanktionsavgift för att ha vidtagit en åtgärd utan att ha sökt lov eller om tilläggsavgift för att ha vidtagit en åtgärd utan lov, finns inte. Av övergångsbestämmelserna till de senaste ändringarna i PBF framgår att för överträdelser som ägt rum före den 1 juli 2013 ska äldre föreskrifter tillämpas, men de nya föreskrifterna ska dock tillämpas om de leder till lindrigare påföljd.

Detta leder enligt Mark- och miljööverdomstolen till att en tillämpning av PBL innebär att någon avgift för de aktuella överträdelserna inte kan tas ut eftersom bestämmelserna i PBF efter ändringen den 1 juli 2013 inte tar sikte på överträdelserna att bygga utan lov eller bygga utan att ha sökt lov, utan tar sikte på att ha påbörjat en bygglovspliktig åtgärd utan att nämnden har gett startbesked (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 30 augusti 2013 i mål nr P 10174-12). Reglerna om byggsanktionsavgift, liksom de tidigare reglerna om tilläggsavgift, har en straffrättslig karaktär och bör därför tolkas restriktivt.

Vid angivna förhållanden, dvs. då en tillämpning av PBL leder till en lindrigare påföljd, följer av övergångsbestämmelserna att PBL ska tillämpas på de aktuella överträdelserna och att någon tilläggsavgift inte ska tas ut. Mark- och miljööverdomstolens dom ska därför undanröjas såvitt avser beslutet att påföra A S A tilläggsavgift och nämndens ansökan avslås vad avser henne.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2013-11-13

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Henrik Runeson, referent, tekniska rådet Maria Lotz samt hovrättsrådet Margaretha Gistorp.

Föredragande har varit Louise Bengtsson

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-03-15
meddelad i
Växjö

Mål nr P 2854-12

SÖKANDE

Linköpings kommun, Bygg- och miljönämnden

Ombud: R K

MOTPART

1. A S A

2. P A

SAKEN

Ansökan om utdömande av tilläggsavgift

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar P A och A S A
att betala tilläggsavgift om 58.000 kr.

Tilläggsavgiften ska betalas till Länsstyrelsen i Östergötlands län inom två månader
från det att denna dom vunnit laga kraft.

Dok.Id 236251

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun (nämnden) har yrkat att P A och A S A ska förpliktas att solidariskt betala tilläggsavgift om 58.000 kr. Till stöd för yrkandet har nämnden anfört följande. P A och A S A har inom fastigheten X utan bygglov uppfört tillbyggnad till bostadshus om 89 m². Genom tillbyggnaden har bostadshuset byggts samman med uthus som ändrats till bostad. Arean på det ändrade uthuset uppgår till 47 m². Åtgärderna har utförts under 2003.

A S A har delgivits nämndens ansökan den 9 augusti 2012 men har avstått från att yttra sig i målet.

P A har inte kunnat delges på sedvanligt vis varför beslut togs den 21 januari 2013 om kungörelsedelgivning. P A anses därigenom delgiven den 4 februari 2013. Han har inte avhörts.

DOMSKÄL

Den 2 maj 2011 trädde den nya plan- och bygglagen (2010:900; PBL) i kraft och den äldre plan- och bygglagen (1987:10; ÄPBL) upphörde att gälla. Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna ska för överträdelser som ägt rum före den 2 maj 2011 äldre bestämmelser tillämpas på prövningen i sak. Den nya lagen ska dock tillämpas om den leder till lindrigare påföljd.

Tilläggsavgiftens storlek beräknad enligt ÄPBL framgår ovan. Byggsanktionsavgift enligt PBL beräknas på följande sätt.

Tillbyggnad om 89 m² enligt 9 kap 7 § 1 st. 1 p. plan- och byggförordningen (2011:338; PBF): $0,5 \times 44.000 + 64 \times 0,025 \times 44.000 = 92.400$ kr.

Ändrad användning av byggnad om 47 m² enligt 9 kap 8 § 1 st. 2. PBF: $0,125 \times 44.000 + 47 \times 0,025 \times 44.000 = 57.200$ kr.

Totalsumman beräknad enligt PBL uppgår således till 149.600 kr, dvs. ett avsevärt högre belopp. Tillämpning av bestämmelserna i den nya lagen leder således inte till en lindrigare påföljd.

Mark- och miljödomstolen bedömer mot bakgrund av utredningen i målet att förutsättningar föreligger att döma ut tilläggsavgift i enlighet med ansökan. Åtgärderna är tämligen omfattande och kan, även med beaktande av att bygglov beviljats i efterhand, inte betraktas som rena ordningsförseelser. Det har inte heller framkommit något annat skäl för jämkning av den yrkade tilläggsavgiften.

Av det sagda följer att nämndes yrkande ska bifallas och den aktuella tilläggsavgiften utdömas i dess helhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 5 april 2013.

Lena Stjernqvist

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Erik Molander.